

Pastorale inbedding van de ziekenzalving

in de Hervormde Dorpskerk Aalsmeer

Binnen de Dorpskerk heeft in 2009 een nadere bezinning op ziekenzalving plaats gehad door middel van Bijbelstudieavonden en de themadiensten. Ook op de kerkenraad is het thema aan de orde geweest. Besloten is dat de ziekenzalving – meer dan tot nu toe – een zichtbare en volwaardige plaats in de pastorale zorg van onze wijkgemeente dient te krijgen. Het Pastoraal Team biedt hierbij een protocol aan dat een hulpmiddel kan zijn bij dit proces.

Protocol

Het traject vanaf de aanvraag tot en met de daadwerkelijke bediening van de ziekenzalving bevat een aantal min of meer vaste elementen, waaraan zo goed mogelijk dient te worden voldaan. Achterliggende gedachte hierbij is zo goed mogelijk recht te doen aan het Bijbels getuigenis, in bijzonder de oproep van Jakobus in 5:13-16 (zoals uitgelegd en besproken in de genoemde bijeenkomsten en diensten). Een en ander is in overeenstemming met de binnen de Protestantse Kerk in Nederland geldende orde.

Aanvraag

In de ziekenzalving gaat het om het zoeken van Gods zegen gericht op heling en genezing zowel in lichamelijke als psychische nood. Het initiatief tot ziekenzalving ligt bij het gemeentelid.

Hij/zij kan de ziekenzalving aanvragen voor:

- zichzelf, dan wel
- voor een ander indien het daarbij gaat om iemand:
 - die wilsonbekwaam is en/of
 - voor wie het genoemde gemeentelid de verantwoordelijkheid draagt.

Deze aanvraag kan plaatsvinden bij de predikant of bij de leden van het Pastoraal Team (bijvoorbeeld tijdens een huisbezoek). Elke aanvraag wordt allereerst binnen het Pastoraal Team besproken aangezien daar de eerste pastorale verantwoordelijkheid ligt.

Gesprek(ken)

Er volgt/volgen één of meer gesprekken van de predikant en/of een oudste van het Pastoraal Team met de aanvrager. Met het oog op heil/heling naar lichaam, ziel en geest (1 Thes. 5:23) komt hierin in ieder geval het volgende ter sprake:

- Eventuele zonden die te belijden zijn. Naar deze belijdenis kan tijdens de huisdienst verwezen worden, en mag er Gods genade over uitgesproken worden. Het is goed als ernstige zonden tegen de medemens ook met de betreffende persoon besproken worden. De pastoraal verantwoordelijke oudsten/ambtsdragers zullen hier in wijsheid mee om moeten gaan en zo nodig een bemiddelende rol moeten spelen.
- De verwachtingen van degene om wie het gaat ten aanzien van de zalving. Voor alles moet voorkomen worden dat de ziekenzalving wordt beschouwd als een magisch ritueel, waarvan de vorm bepalend wordt voor het effect. Ziekenzalving is geen toverij, noch is God afhankelijk van vormen! Daarnaast is het goed om te voorkomen dat de ziekenzalving aangevraagd wordt als alternatief voor de huisarts, als laatste medische strohalm. God werkt wonderen en geeft zijn zegen, maar dit altijd op Zijn wijze, Zijn tijd.

Beslissing tot ziekenzalving

Wanneer het pastoraal team positief beslist ten aanzien van de aanvraag tot ziekenzalving wordt deze aanvraag daarna in de kerkenraad besproken. Alleen als de kerkenraad eveneens positief besluit zal de ziekenzalving bediend kunnen worden.

Bekendmaking

In principe wordt het tijdstip en plaats van de zalving, alsmede de naam van de aanvrager ook aan heel de gemeente bekend gemaakt. Tenzij de aanvrager hier ernstige bezwaren tegen heeft. Deze bezwaren worden besproken binnen het Pastoraal Team.

Deze bekendmaking geschiedt met het oog op het meeleven en meebidden van de gemeente en met het oog op de daarmee verbonden hernieuwde en persoonlijke heiliging van de gemeente.

(Eventueel kan overwogen worden de ziekenzalving in tijd te laten samenvallen met het wekelijkse gebedsuur waarvoor de gemeente dan speciaal uitgenodigd kan worden.)

Bediening van de zalving

De ziekenzalving kan worden bediend door de predikant of een oudste van het Pastoraal Team in aanwezigheid van familie en vrienden van het gemeentelid dat de ziekenzalving ontvangt. Bovendien is vanuit de kerkenraad een vertegenwoordiging aanwezig.

Voorkeur verdient hierbij de vorm van een korte huisdienst, omdat daaruit ten sterkste blijkt dat dit alles gebeurt in de context van de gemeente, hetgeen Jakobus bepleit. In het geval van de huisdienst is de aanwezigheid van zowel ouderling als predikant kerkordelijk voorgeschreven. Zonder aanwezigheid van de predikant vervallen in de huisdienst de liturgische elementen van Votum en Groet en Zegen en heeft één van de oudsten of ouderlingen de rol van voorganger.

Overtuiging

Het is belangrijk dat de aanwezige oudste(n) en predikant de ziekenzalving bedienen in het vaste vertrouwen dat zij in overeenstemming handelen met Gods woord en dat God zijn zegen zal schenken. De wijze waarop moeten we aan Hem overlaten.

Liturgie voor de ziekenzalving

- Votum en groet (door de predikant)
- Gebed
- (Zingen)
- De betekenis van de zalving, uitgelegd door de voorganger in de huisdienst (dit kan een oudste of de predikant zijn)
- Levenstoewijding (eventueel met schuldbelijdenis) door de zieke
Hierbij kunnen lezingen worden gebruikt als Psalm 32 en 51 en Jakobus 5:15-16
- Genadeverkondiging
Bijvoorbeeld aan de hand van teksten als Psalm 91:15-16; Joël 2:12-13; Romeinen 3:21-23, 10:4-10; Efeziërs 1:7-8; 1 Johannes 2:1-2; 2 Johannes 1:3; Hebreeën 10:16-17, e.a.
- Schriftlezing
Bijvoorbeeld Psalm 91; Jesaja 43:1-3, 53:3-5; Maleachi 4:2; Marcus 6:13, 16:15-18; Romeinen 8:14-28; 2 Korinthiërs 5:1-10; Jakobus 5:13-18; Openbaring 21:1-7, e.a.
- (Zingen)
- Gebeden (door voorganger en omstanders) onder handoplegging
- Zalving met olie door oudste of predikant:
N.N., ik zalf u in de Naam van de Vader, van de Zoon en van de Heilige Geest, opdat u de zalving van de Heilige Geest zult ontvangen, tot heling van al uw zwakheden, naar ziel, geest en lichaam. Amen.
- (Zingen)
- Gelegenheid voor dankgebed
- Zegen (door de predikant)

Nazorg

Het is belangrijk om na de ziekenzalving contact te onderhouden met het gemeentelid/de familie

Berichtgeving na afloop

Het is goed om aan de gemeente bekend te maken dat de ziekenzalving heeft plaatsgehad en de gemeente te vragen de zieke en zijn/haar familie in gebed te blijven dragen. Ook de kerkenraad wordt na afloop geïnformeerd.